

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Nr. 2804/1917.

Edict.

Prin aceasta este provocat profesorul nostru preparandial Mihaiu Novacu, dispărut din toamna anului 1916, ca în termen de trei luni să se prezinte înaintea subsemnatei superiorității școlare, spre a-și relua funcțiunea. La din contră catedra dânsului i-se va socoti de vacantă.

Arad, din ședința consistorială dela 3/16 August 1917.

Consistoriul ort. român din Arad.

Pedagogiile și școlile noastre.

Consistorul mitropolitan, ca organ suprem administrativ al bisericii greco-orientale române, s'a ocupat în ședințele plenare, ținute în 21 și 22 August (3 și 4 Septembrie), sub președinția Excelenței Sale, Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra*, cu cunoscuta ordinațiune a contelui *Apponyi Albert*, ministru de culte și instrucțiune publică, dată în chestia institutelor pedagogice române.

Concluzul adus în unanimitate formează dovada, că autoritatea supremă bisericească se năzuește cu sinceritate, ca să creeze baza comună, pe care cooperarea armonică cu puterea executivă de stat devine posibilă, fără știrbirea și vătămarea drepturilor autonome ale bisericii.

Spre atingerea acestui scop, consistorul înaintează reprezentațiune către guvern, în care declară, că nu numai nu se opune, ci dorește chiar, ca suprema supraveghiere și controlă de stat asupra institutelor pedagogice să se exerciteze cu cea mai mare stricteță, pentru că aceasta va confirma numai năzuința autorită-

ților bisericești, ca în institutele acestea să fie educați elevi cu convingeri adânc patriotice.

În conștiința responsabilității sale nu poate consimți însă cu planul, ca în institutele acestea, o parte din profesorii instruatori să-i numească ministrul, pentru că aceasta ar însemna o astfel de vătămare a drepturilor autonome ale bisericii, care ar produce cea mai adâncă amărăciune, atât la mulțimea care luptă cu vitejie pe câmpul de războiu, cât și la partea care aici acasă își împlinește datorințele patriotice, a credincioșilor bisericii greco-orientale române din patrie.

De aceea, cu cea mai deplină hotărâre roagă guvernul, ca să abstea de la acest plan de dispoziție excepțională și nejustificată, proiectată față de institutele pedagogice confesionale greco-orientale române, dându-și învoirea, ca institutele pedagogice confesionale greco-orientale române, să fie deschise cu grăbire.

Consistorul a rugat corpul episcopesc, ca reprezentațiunea să o înainteze în persoană guvernului și să facă tot posibilul, pentru ca să convingă guvernul, că proiectatele dispoziții excepționale sunt de prisos.

Consistorul a îndrumat arhidieceza, ca în toate cazurile, unde guvernului a detras ajutorul de stat de la școlile de pe graniță, să se folosească de recurs și să ceară, ca subversarea motivului de retragere să fie stabilită pe calea cercetării reglementare oficiale. Îi face totodată de datorință să stăruie, ca credincioșii să susțină școala confesională în toate locurile, unde motive legale nu o exclud aceasta, fie și cu jertfele cele mai mari materiale.

Biblioteca religioasă poporală.

În binecuvântata atmosferă a păcii, ca cea dinainte de războiu, în toate branșele și carierele, afacerile omului, cu voie de lucru, nu sufăr stagnare, pentru că la acestea nu-i lipsește nici timp nici dispoziție. Iar acum o lăncezire și părăginire a luat locul activității stăruitoare, depuse în serviciul societății, pentru asigurarea unei stări îndestulate și fericite. Toate forțele de cari dispun oamenii, acum, sunt dedicate scopului războiului, pe când problemele sociale, culturale și religioase stau rostogolite pe al doilea plan. Nu-i mirare deci, dacă în literatură, peste tot, și în special în cea religioasă, s'a declarat adevărată stagnare. Aici e ocazia ca să se desmeticească toți îndărătnicii și cei tari la cerbice, și să ajungă la convingerea, că e mai bună pacea decât războiul. Pace și bunăînțelegere să fie între oameni.

Problema noastră ce ne preocupă și de astădată este: cultura religioasă a poporului. Pionirii acestei culturi, preoții, apăsați de forța majoră a împrejurărilor, azi, tot mai puțin se agită de chestia cea mare, care este: întărirea religiosității poporului. Dar e cert, că azi nu mai suflă vânturi reci din cele patru unghiuri, cari să tenteze la religiositatea poporului nostru: nici proselitism, nici socialism, nici sectarism, nici libercugetător nu râvnește la sufletul unui om credincios, ce-și trăește vieța liniștit, cum e creștinul nostru. O bună parte a preoțimei noastre e înrolată în tabără, servind scopului războiului. Cei rămași acasă sunt îngreuiți cu roi de afaceri: și preoți și învățători, între altele, până și servitorii bisericesti. Între astfel de împrejurări, dacă pauzează curentele primejdioase, ce ni-au amenințat credința, poate pauză și literatura noastră religioasă.

Starea de acum e însă trecătoare, un armistițiu pentru dușmanii credinței. Ucigătorii de suflete și după război își vor continua opera lor distrugătoare, iar preoții vor avea să încingă din nou sabia duhului pentru combaterea lor.

În preocuparea noastră de această chestie însă, nu putem scăpa din vedere, că afară de amintiții inimizii externi ai credinței noastre, mai avem de a face cu unul intern, tot atât de primejdios, care este: indiferentismul religios. Mijloacele de combatere a acestui inimiz sunt multe și diferite. Vor mai trebui poate inventate. Și aceste constatări, suntem necesități a le face atunci, când pe terenul educațiunii și instrucțiunii religioase, în timpul din urmă, incontestabil, putem înregistra oarecare progres, față de trecutul puțin îndepărtat.

Singură instrucțiunea religioasă din școală și predica de pe amvon, în măsura cum se practică la noi, s'au dovedit insuficiente pentru întărirea religiosității și a țineă piept cu inimizii credinței.

A sosit deci timpul ca reprezentanții culturii religioase, să înainteze cu un pas în calea evoluției. Mijlocului dovedit de eficace pentru popularizarea științelor, pe calea bibliotecilor populare, literatura noastră religioasă, până acum, nu i-a dat atențiune. O foaie poporală de cuprins religios și bibliotecii populare de asemenea cuprins ne-au lipsit cu desăvârșire, deși unor asemenea dorințe li-s'au dat expresie în publicitate. Ne-au lipsit oamenii, cari să se dedice acestor probleme.

Ceice au avut ocaziune a cunoaște simțul și gustul de cetire a poporului au putut constata, că lectura de conținut religios îl atrage mai mult, și, îndeosebi, pe bărbații mai în etate, pentru că această hrană sufletească se potrivește etății lor.

Subscrisul m'am convins despre aceasta din experiență. Având în administrare o bibliotecă ambulantă de a Asociațiunii, am distribuit cărți spre cetire. Și ce mare mi-a fost surprinderea, când un credincios îmi remite cărțile cu dorința să-i dau cărți de cuprins religios, că celelalte nu-l satisfac. Se înțelege apoi, cu ce regat a trebuit să-i răspund, că de acelea nu am. Iată, cum am ajuns în situația, în adevăr jalnică, să nu pot satisface trebuința sufletească a unui credincios. Și câți sunt de aceștia! De aici se poate conchide cu tot temeul, că bibliotecile populare religioase — cari nouă ne lipsesc — sunt menite a contribui mult la întărirea religiosității poporului.

De aceea nu cu puțină bucurie am întimpinat apariția bibliotecii religioase populare a tractului Banat-Comloșului. În tractul acesta s'a făcut inițiativa vrednică de toată lauda. Până acum au apărut 2 numere: „*Jertfiți pentru sfânta biserică*“ și „*Vieța creștină*“ (îndemnuri morale), cari din bunăvoința autorului, părintele, Dr. Ștefan Cioroian, vrednicul paroh al Banat-Comloșului, le-am primit și eu. Cetitorii revistei noastre le pot cunoaște cuprinsul, publicat deja în coloanele ei. Privesc faptul acesta de un adevărat eveniment literar. Prin aceasta s'a spart ghiața de pe marea indolenței, dacă mi-e permisă expresia, și vâslășii vor conduce corabia călătorilor mai cu înlesnire la liman.

Nu cunosc deloc dispozițiile, ce s'au luat pentru răspândirea acestei biblioteci, dar merită tot sprijinul de generalizare, și e de dorit, să

afie imitatori între celelalte centre de lucrători pe terenul religios. Părintele, Dr. Ștefan Cioroian merită cununa. Ii dorim să continue sănătos!

Nicolae Crișmaru.

Prin educația copiilor să îndreaptă și părinții.

De atunci sunt aproape 30 ani. Case văpsite pe din afară cu var, care la cele mai multe locuri și-a pierdut proprietatea firei sale albe, ci se aseamnă cu un suriu-gălbui, ce și-a luat ființă din picurii de ploaie cari cădeau pe corpul pravului nestingerit de pe fața păreților.

Odată 'n an de cercă stăpâna casei să prăvuiescă, să văruie, la ziua Invierii... Și câte case nu purtau ani de-arândul pete mari gălbuie pe suprafața păreților, — cari azi sunt curați și bine îngrijiți.

Eră corpul țincuelii, care asvârlea spoiala varului alb și rânjea cu chipul său pocit — și pentru această ruină stăpâna casei nu avea ochi! Internul caselor, cu cuptorul scorogit și jupuit, cu aerul acru nădușitor, vorbea clasic de hărnicia și gradul de cultură al celor din casă și al femeii în special.

Sub aspectul atărei înfățișări — își pornește înainte cu un sfert de veac firul prelegerilor sale educative în comuna B-comloș: „D-na Căpăniță“, cum o știa poporul, învățătoarea Aurelia Păcățianu.

Într'o sală de învățământ scundă, cu fetețe dăruite de natură cu calități frumoase, dar nespălate, nepeptănate, murdare, cu puțin simț de ordine și disciplină școlară; trebuie să prelegă D-na.

Să pornește cursul.

Vin fetețele la școală, unele mai de timpuriu, altele după începerea oarelor de prelegere. Dna învățătoare în fiecare zi e la orele 7-45 dimineața și la 1-45 după amiază în sala de învățământ — unde cu un sfert mai târziu pornește cursul.

Părăiașe limpezi ale gândirii curg cu ajutorul vorbeii spre a spăla petecul întunecos al minții elevelor, scapără lumină ca să aprindă făcliiile micilor odrasle, când câte-va fetețe sfoioase, întră întârziate în sala de învățământ.

Se face interogatorul și spune: „Fetelor, nimeni să nu mai vie așa târziu la școală. La 7 ore dimineața și 1 oră după amiază, fiecare să fie aici, ați auzit?“

Mâne-zi n'a întârziat nime, dar poimâne iarăși câte-va mai târziu. Să pedepsesc.

În cursul prelegerilor d-na învățătoare observă, că multe din eleve, nu să peaptănă, deși la deschiderea anului școlar li-s'au spus, că în fiecare zi trebuie să se spele pe față și să se peptene și curate să vie la școală.

Cheamă afară pe cele murdare și le înfruntă. Să mai repetă. O idee: Aduce la școală un pieptăn mare cu colți de fier de 15—20 cm., cu care să pieptănă călții. Scoate elevele nepeptănate și le spune să se desplătească — că dâna are să le pieptene cu pieptănul acesta cu colții mari. Îngrozite fetele pornesc să țipe, să tânguesc, plâng cu hohot, să roagă și promit că au să vie în fiecare zi pieptănate. S'a făcut ordine.

Fetele au spus mamelor, căora poate nu le va fi plăcut la început, — dar s'au obicinuit cu vremea. Zi de zi, an de an, controlate de sunt spălate, iar săptămânal până la piele căutate de au schimbat curat și dacă sunt scaldate — și a dat la început mult de furcă mamelor neobișnuite cu schimbul regulat al rușelor și nededate a scaldă copii.

Dar și de uitau mamele, nu uitau fetețele, să le spuie Sâmbătă seara că trebuie să-și spele corpul.

Și așa azi, așa mâne. Trece un an — doi, fetele cresc, sunt mari, să obișnuiesc la ordine, la curățenie și obiceiul să preface în regulă.

Nu le mai place să șadă în odaia cu cuptorul jupuit. Cumpără vas și-l văruie în toată Sâmbăta. Și nici aerul acru nădușitor nu-l mai pot suferi în casă. Deschid în fiecare zi dimineața barem o jumătate de oră ferestrele și ușile iarna, iar vara țin chiar și mai multe ore ferestrele și ușile deschise să intre aerul, să vie lumina în casele lor. Miroș proaspăt înviorător e în odaie. Fetele cresc. Sunt mame. Și iată-le copilașii la școală: curat îmbrăcați, spălați, la școală vin regulat și la examene nici mamele nu lipsesc de a nu veni să asculte odoarele lor.

Examenile D-nei, erau totdeauna un fel de deliciu pentru sufletele înțelegătoare de bine și frumos. Și astfel an de an numărul mamelor cuminti bine crescute se înmulțea.

Ordine și curățenie, pentruca să fie sănătate. Cu sănătate la muncă cinstită, din care cu cruțare belșug să isvorească.

A observat d-na învățătoare, că ai noștri, nu numai că nu merg înainte, dar că vind averile la nemții din comuna lor.

A început cu fetele să strângă paralele. Și când avea careva o coroană o depunea în casa de păstrare dela postă.—Așa azi, așa mâne adunau fetele pânăce ieșiau din școala de toate zielele 100—200 coroane. Și văd asta părinții. Exemplul atrage. Cresc fetele, devin mame. Bărbații lor ascultă. Nu mai vind averile, ci cumpără.

Nu vin oamenii, părinții fetelor la biserică. Dna învățătoare —, face cor cu fetele și cântă la sfânta liturgie. Spun fetele părinților. Într'o Duminecă vine unul, ceialaltă altul, li place, spun și la vecini și biserică să împopulează.

Fetele nu știu și nici că le prea place să coașe. Dna învățătoare le învață. Iar cu ocaziunea examenelor d-sale, păreții salei de învățământ erau ticsiți de lucrurile de mână ale elevelor. Adevărată expoziție și mare bucurie a mamelor!

Alte burueni vede d-na învățătoare că se încuibă la poporul nostru.

Cu ocaziunea serbărilor mecenatului comunei noastre „Schiffmann“, ținută în fiecare an, prin cântările admirabile executate cu elevele atrăgea publicul, iar prin poezii, monoloage, dialoge și piese teatrale — în mare parte compuse de dâna — zbiciuă păcatele observate.

Copiii, — școlărițele educate, prin rolul lor, zbiciuiau păcatele oamenilor — a părinților.

Unele lucrări ale d-nei: „Iepurașii la școală“ și romanul „Lilian“ sunt apărute în volnm.

Și câte poezii gingașe, monoloage drăguțe, ori gânduri curate, nu se vor ascunde pe învălișul hârtiilor din trecut.

Munca cu observările didactice și pedagogice expuse cu ocaziunea diferitelor ocaziuni în disertațiile ținute la adunările învățătoarești —, sunt tot acte ale unei minți luminate.

Manualul de Geografie ce-și așteptă tipărirea, — firea de psiholog — ce transpiră din romanul „Lilian“, ne povestește de bogăția sufletească, cu care natura a înzestrat sufletul d-sale; și care bogăție a știut-o aplica cu mare succes în ogorul cultivării și educației

poporului român gr.-or. din B.-Comloș, ca învățătoare 22 de ani.

Spirit fin de observație, pururea pornit spre îndrumare bună, neconținut și nesecat izvor de alimentație sufletească pentru înfîrșirea lucrurilor de progres.

Voiai să discuți cu dânsa — perfect pregătită. Adânceai vre-o problemă, se știa pogori până în cele mai adânci cute ale scriitorului.

Acasă în familie, d-na învățătoare — eră cea mai iubitoare mamă de scumpul ei odor. Biuța ei, îngerul maicei —; și ce credincioasă soție a muncitorului ei bărbat.

*

Într'o sală modernă și-a finit d-na învățătoare, proptopeasa Aurelia Păcățian cursul ca învățătoare, cu mult succes văzând multe roade crescute din semințele sănătoase cari lea sămănat d-sa.

Azi, când case văpsite cu culori moderne, când la Paști, Rusale, la Sântă-mărie — de 3—4 ori peste an să văpsesc păreții pe dinafară și aproape în fiecare seară să prăvue, când curățenie, ordine și aer proaspăt și sănătos e în interiorul caselor; când copilași grijiți și sănătoși află în casele din B.-Comloș trebuie să ști cetitorule, că am avut o educatoare: Dna Aurelia Păcățian, azi soția asesorului-referent bisericesc.

Și mamele de azi, elevele de ieri ale d-nei la plecarea d-sale din comuna noastră, ca un mic prinos al dragostei lor față de iubita lor învățătoare, i-au donat un orologiu de aur, iar la gară întreg satul cu lacrimi în ochi o împrejmuia...

*

E al patrulea an de crâncen războiu universal. Va mai dură poate? Nu o știm spune. Ceeace putem spune celor ce doresc propășirea fraților săi — la începutul anului școlar 7917...18 — vouă învățătorilor rămași încă la vetrele voastre, e o pildă vie, că munoa răzbește. Acaparați din această pildă și vorbele Carmen Sylvei și mai puternică putere a voinței, că: „există o fericire datorită, o mângăiere munca, o plăcere frumosul.“

T. Bucurescu

Predică ocazională.

„Și iată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul lumii!“

Iubiții mei credincioși!

Părintele cel mai bun și mai cuminte folosește mai des joarda față de copii săi. Și face lucrul acesta, nu din ură, ci din cea mai mare iubire. Orice pedeapsă a părintelui are în vedere îndreptarea copilului și prin îndreptare fericirea acestuia. Câți copilași nu fură la început din nevinovăție și dacă nu ar fi joarda părintească, care să-l pedepsească aspru, pentru acest lucru mic la aparință, dar foarte însemnat în fond, diu câți copilași nevinovați nu s'ar alege hoții periculoși, căci zice proverbul, cu toată dreptatea: „cine fură astăzi un ou, mâne fură un bou“. E dureros, dar drept, că nu numai în holdă să întinde buruiana, dacă nu o tai, și înecă planta cea bună și folositoare, ci și în sufletul omului, cresc tot mai mari și devin păcatele tot mai tari, dacă nu le stârpește la bună vreme, și omoară din suflet orice virtute, orice înclinare spre bine.

Nu vă mirați deci iubiții mei credincioși, dacă vă mustrez pe voi atât de des în sfânta biserică cu duhul lui Hristos, fiindcă și eu sunt un părinte foarte

îngrijorat de soartea voastră. Vă mustru, vă îndemn, vă condamn, nu că doară a-și află o deosebită plăcere în a scoate la iveală greșelile și păcatele voastre, ci ca un părinte bun am în vedere folosul, fericirea voastră. Voi cu toți sunteți holda mea. Și vă întreb: care dintre economii cei buni suferă, ca holda lui să fie plină de buruiene? Nici unul. Oare de aceia taie economul cel bun buruiana din holda sa cu plugul, fiindcă nu are altă treabă de făcut? Nu. Economul cuminte taie și stârpește buruiana nefolositoare, ca în locul ei să crească grâu frumos, alinător de foame și întăritor de puteri. Iată de aceea vă mustrez și eu pe voi iubiții mei cu duhul lui Hristos ca din sufletele voastre să stârpesc păcatele și în locul lor să sădesc cele mai bune și mai frumoase virtuți, cari aduc cu sine mulțumire și fericire. Fericirea voastră o am eu în vedere, de câteori urc amvonul și vă îndemn și vă mustrez!

Dar iubiții mei credincioși nu a-și merita numele frumos de părinte, dacă eu nu a-și face altceva decât v'ăși muștră numai. Nu iubiții mei credincioși eu nu numai vă mustrez pe voi, de câteori cere trebuința așa, *mă și bucur și sufăr împreună* cu voi. Când observ că sunteți fericiți în familiile voastre, când văd că ogoarele voastre au rodit bine și v'au răsplătit toate ostănelele sunt bucuroși. Fericirea voastră este și fericirea mea. Soarele, oricât ar voi cineva nu-l poate folosi numai pentru sine, fiindcă aceasta luminează tuturor și încălzește pe toți, fără nici o deosebire. Așa e și fericirea; ea luminează și încălzește nu numai pe acela care o are, ci și pe acela care nu o are. Mă bucur cu voi iubiții mei credincioși, de câteori mi-se dă ocaziunea, dar și sufăr cu voi. Nu numai fericirea voastră e a mea, ci și durerile voastre sunt ale mele.

Când vă văd mergând tăcuți și cu fețele schimbate de multe năcazuri și lipsuri, atunci inima mea caută neconținut izvoare de mângăiere și întărire pentru sufletele voastre.

În zilele de-acum văd și simt că pătimiți de multe dureri și lipsuri și cu ce a-și putea eu, părintele vostru sufletesc să vă mângăi mai bine, decât cu cuvintele Domnului nostru Isus Hristos, care a zis apostolilor săi înfricoșați și îndoelnici; nu vă temeți „căci, iată eu cu voi sunt până la sfârșitul lumii amin“.

Iubiții mei credincioși! orice dureri mari să sfășie sufletul vostru, mângăiați-vă căci domnul nostru Isus Hristos este cu noi. Copiii voștri, atât de scumpi și iubiți au murit moarte glorioasă pentru glia strămoșească și pentru tron, nu plângeți deci, că Domnul nostru Isus Hristos este între noi și cu mâna-i blândă și făcătoare de minuni vă alină durerea ranelor din inimă și le vindecă.

Priviți la nepoții voștri! Cum sunt de drăgălași și dulci! Ei sunt mai așezați și mai cuminiți decât copii de altădată. Isus Hristos le-a întărit și luminat inimoara lor ca să fie mângăierea mamelor și razimul bunicilor. Niciodată nu am văzut, ca în zilele de acum, mergând bunicul și nepotul unul lângă altul atât de serioși.

Deunăzi îmi povestise o mamă următoarea întâmplare duioasă: „Eram atât de frântă, atât de ruptă de lucrul cel mult și neobișnuit, și aducându-mi aminte de zilele mele fericite de altădată, m'am retras la o parte și am început să plâng cu amar. Copilașul meu de 5 ani care se jucă vesel prin curte, bângând de seamă că nu mai sunt la lucru, a început să mă caute în toate părțile până m'a găsit și când a văzut că plâng

mi-a desgropat cu mânuțele lui obrazul din palme, mângâindu-mă „mamă dragă nu mai plânge, că acuși cresc eu mare și atunci eu lucru tot, ca mama să nu mai fie obosită“.

„Tu nu lași pe mama?“ l-am întrebat și îngerul meu a răspuns: „Nu mamă, nu te las“. Copilașul meu atât de mic și atât de tare la suflet m'a întărit și pe mine, fuseră vorbele mamei.

Iubiții mei credincioși! vă întreb acum: cine întărește inimile copiilor ca ei să poată mângâia pe părinți dacă nu Domnul nostru Isus Hristos, care este pururea între noi.

Domnul nostru Isus Hristos este acela care vă ia frumos de mână și vă duce la morminții copiilor voștri și acolo vă lasă să plângeți mult-mult până vi-se curăță inima de toată durerea. Domnul nostru Isus Hristos a dat plânsului puterea de a alina durerea, el vă sădește în suflet adevărul, că copiii voștri nu au murit, ci numai odihnesc în liniște și între flori, iară sufletul lor a mers în loc luminat, în loc cu verdeață unde nu este nici durere, nici scârbă, nici suspinare, ci vieață fără de sfârșit.

Și dacă nu aveți morminte?! Domnul nostru Isus Hristos trezește în sufletul vostru un dor puternic după rugăciune. Rugându-vă vă mângâiați, pentru că aripile rugăciunii sunt de-o sută de ori mai tari, decât aripile vulturului, rugăciunea ocolește lumea întreagă și nu se oprește până la locul unde își dorm somnul de veci iubiții noștri. Rugăciunea le tâlmăcește adormiților noștri în Domnul iubirea, durerea și dorul nostru și ne aduce ca răspuns alinare și împăcare cu legile de fier, rânduite de Dumnezeu.

Ori într'un chip ori întraltul Domnul nostru Isus Hristos este lângă noi și ne mângâie și ne întărește sufletul.

Din rădăcinile copacilor trântiți la pământ de viforurile cumplite dulcea și blânda primăvară face să crească lăstari noi verzi și frumoși, cari cu vremea să prefac și ei iarăși într'un copac tare și falnic, ca cel izbit la pământ.

În natură pretutindenea pe ruinele vieții vechi răsare o vieață nouă, mai tare și mai frumoasă decât cea bătrână.

Și durerile și ranele noastre fie ele cât de mari cu timpul se vor vindeca toate. Domnul nostru Isus Hristos, care este pururea între noi până la sfârșitul lumii va găsi pentru fieștecare dintre voi un mod, un mijloc prin care să vă mângâie și să vă înbucure.

Unde va fi durerea mai mare, acolo va aduce Domnul nostru Isus Hristos bucuria cea mare. Acela care a prefăcut apa în vin va prefăce și durerea în bucurie.

În natură după cea mai cumplită iarnă urmează de obicei cea mai frumoasă primăvară, de aceea iubiți părinți! tați și mame credeți, că Domnul nostru Isus Hristos, care a plâns de mila tuturor nefericiților, cari i au eșit în cale și i-au vindecat și de voi să v'a îndură și durerile voastre le va potoli și în sufletele voastre după cumplită iarnă va face primăvară frumoasă.

Iubiții mei credincioși! Vieța aceasta pământescă nu este veșnică pentru nimeni, ci ea este scurtă ca un vis sau ca o călătorie. Nimeni nu poate visa nici călători veșnic, odată trebuie să se întoarcă înaintea Tatălui ceresc de unde a pornit la drum pe pământ.

Ori cât ar fi de mari durerile și năcazurile în vieța aceasta noi să ne rugăm Domnului nostru Isus

Hristos, care este cu noi până la sfârșitul lumii și vom primi mângâiere și alinare tuturor suferințelor.

Doamne Isuse Hristoase fie mâna ta ocrotitoare peste turma credincioasă acum și pururea și în veci-vecilor Amin.

Tit.

Cămașa Domnului nostru Isus Hristos.

(Din opul Marx S. Geschichte des heil).

La evreii vechi a fost datina a purta două veșminte unul peste altul: una cămașă care era strânsă cătră trup cu o cingătoare, apoi când umblă, ori lucră, o sufucă, pe aceasta de-asupra luă o mantauă lungă până la glesne.

Cămașa era țesută rotund și nu cosută, de-asupra era deschisă.

Așa au fost cosută și cămașa Domnului nostru Isus Hristos (vezi la evang. Ioan c. 19 vers 20).

După o tradițiune veche cămașa lui Hristos a fost țesută de Preacurata fecioară Maria, după datina de atunci; căci în vechime torsul și țesutul erau exclusiv numai ocupațiunile femeilor.

Când l-au răstignit pe Domnul nostru Isus Hristos (Evang. Ioan c. 19 v. 20 și 24) soldații au aruncat sorți asupra cămașei lui Hristos, că a căruia dintre ei să fie pentru că nu au voit să o bucătească.

Apostolii, cari au fost de față la răstignirea Domnului, n'au lăsat cămașa în mâinile inamicilor să o profaneze, ci au cumpărat-o și au ținut-o în ascuns pentru frica dușmanilor până ce în timpurile lui Constantin cel mare, creștinătatea și-a eluat cu atâtea lacrimi, dovezi și șiroaie de sânge locul vrednic, pe tronul împărațesc.

În a. 326 s. Elena, mama lui Constantin cel mare vizitând Palestina, după multă întrebare și cercare, a aflat crucea, titulatura, cuiele și cămașa Domnului.

Mama lui Constantin cel mare s. Elena s'a născut în Trier, care cetate în privința afacerilor bisericesti se numia atunci a doua Romă.

Ce a fost dară lucru mai firesc, decât că s. Elena a dăruit cămașa Domnului nostru Isus Hristos cetății Trier.

În timpurile migrațiunii popoarelor, din temere să nu se profaneze ori răpească cămașa, a fost ascunsă în catedrala din Trier, și să știe peste tot, că cămașa Domnului este în Trier, dar că în ce loc e așezată, nu știa nimenea, până ce în anul 1196 Ioan I, Arhiepiscopul Trierului a renovat catedrala Trierului, — când apoi în unul dintre altare s'a aflat cămașa Domnului, de unde luându-se în luna lui Maiu acelui an, spre mai marea bucurie și desfătare a tuturor cetățenilor, s'a arătat la tot poporul și după aceea s'a închis din nou în altarul principal.

La 300 de ani, după aceea, adevă în anul 1512 la rugarea cesarului Macsimilian I-iu s'a espus pentru prima dată cămașa Domnului la privirea poporului. Mulțime de popor s'a coadunat atunci pentru că să vadă cămașa Domnului, convinși fiind, că prin aceasta fac lucru cuvios și plăcut înaintea Domnului.

În a. 1524 a demândat pontificele Leo al X-lea că tot la 7 ani să se espună cămașa Domnului Isus Hristos la privirea poporului, și că fiecare, care se v'a întoarce și mărturisi păcatele, apoi cu toată pietatea

se v'a cuminecă cu sftul trup și sânge a Domnului Isus Christos să capete indulgenții plenarie. Însă după ce în acele vremuri au fost turburări înfricoșate nu s'a spus cămașa Domnului, fără numai în anii 1531, 1545, 1585, 1594.

În rezelul de 30 ani cămașa Domnului a fost transportată în Colonia (Köln) însă după puțin timp iarăș fu așezată în Trier — din cauza deselor resbele — însă numai după pacea dela Westfalia la 7 ani sau putut expune la privirea poporului.

Când Francezii au atacat Trierul, cămașa s'a transportat în Ehrenbreitstein și acolo s'a și espus în 1734. În 1739 din cauza rezelului de 7 ani fu dusă îndărăpt în Trier, acolo s'a espus la privirea poporului — de unde însă în a. 1765 iarăș s'a transportat în Ehrenbreitstein, unde din rou fu expusă.

În anul 1794 când Francezii au inundat provinciile dela Rin, cămașa Domnului a dus-o în Bamberg, iar în 1796 pe timp scurt a dus-o în Bohemia. În 1803 fu dusă în Augsburg, de unde în 1810 iarăș s'a transportat la locul său în Trier și la rugarea poporului s'a și espus.

Mai pe urmă s'au espus în a. 1844 când un milion de oameni s'au coadunat în Trier ca să vadă cămașa Domnului.

La aceasta espunere a cămeșii Domnului, în vedere a poporului, sau iutâmplat multe vindecări pentru credința, iubirea și speranța în Dumnezeu.

De atunci încoace nu s'a mai espus cămașa Domnului nostru Isus Hristos.

(După Predicatorul Român).

Georgiu Cherechiu, preot.

A v i z.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în institutul teologic din Arad, examenele de corigință se vor ține în 1/14 Septembrie 1917; în 2/15 vor avea loc înscrierile pentru anul școlar 1917/1918; în 3/16 se va celebra chemarea Duhului sfânt; iar în 4/17 Septembrie 1917 se vor începe prelegerile.

CRONICA.

Consistor metropolitan. Consistorul nostru metropolitan s'a întrunit în sesiune ordinară la 21 August (3 Septembrie) și s'a încheiat la 22 August (4 Septembrie), sub presiul I. P. S. Sale dl arhiepiscop și metrop. Vasilie Mangră. De față au fost din arhidieceză: Dr. Euseb Roșca, Lazar Tritean, Mateiu Voilean, Ioan Stroia, Vasilie Bologna din cler,

Arsen Vlaicu, Victor Tordoșan, Nicolau Zigre mireni. — Din dieceza Aradului: P. S. Sa dl episcop Ioan I. Papp, Roman Ciorogariu, Dr. Petru Ionescu, Procopiu Givulescu din cler, Sava Raicu, Dr. George Popa mireni. — Din dieceza Caransebeșului P. S. Sa dl episcop Dr. Miron Cristea, Filaret Musta, Traian Badescu, Dr. Gheorghe Popoviciu din cler, Dominic Rațiu mirean. La locul prin publicăm comunicatul oficial despre cele hotărâte în chestia preparanșilor și a școalelor populare luate în plan de statificare.

Profesor universitar român. Profesorul dela Năsăud Dr. *Nicolae Drăgan*, în urma hotărării consiliului profesoral dela universitatea clujană, este chemat ca docent la facultatea filozofică a universității dela Cluj, și anume pentru cursurile de limbă și literatură română veche. Ministrul de culte și instrucțiune publică a luat la cunoștință hotărârea numitului consiliu profesoral.

Unde începe foamea? Multă vreme se credea, că simțirea foamei și setei să naște în stomac; dar acum să știe că aceastr părere e greșită. Simțirea aceasta își are origina în partea superioară a gâtlegului. Ca să poată dovedi aceasta, când s'a făcut experimentul, cu injecție de cocain, au astenizat gâtlegiul și sofagul — imediat a dispărut simțirea foamei și setei și nu s'a reîntors 5 zile și 5 nopți. Omul flămând, în acest timp, n'a luat mâncare ori băutură. Astfel în urma acestei esperiențe călătorii au esplicat, de ce unele seminții sălbatice nu au trebuință zile întregi de mâncare și băutură, dupăce au mâncat frunze de planta coca. Acelaș efect, dar mai slab, îl are și nicotina.

Zahăr din cucuruz. Acum să face zahăr din trestie ori napi de zahăr. Întâia în clima caldă, napii în cea moderată să întrebuințează spre acest scop. Mai sânt însă plante cari țin zahăr, îndeosebi cucuruzul. Din tuleul acestuia să poate face zahăr, din celelalte părți și rămășițe spirt și hârtie.

Rugăm pe acei domni, cari dispun de calendare cu șematism pe anul 1917, să binevoiască a ni-le trimite. În schimb oferim calendare pe anul 1918, eventual le solvim.

Tipografia diecezană Arad

Concurs.

Pentru îndeplinirea definitivă a postului învățatoresc dela școala gr.-or. rom. confesională din Șuștra tractul Belințului, — prin alegerea de preot, a fostului învățător Petru Raica — se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 1000 cor.
2. Conferința 20 cor.
3. Scripturistice 10 cor.
4. Locuință cu 2 chilii, cuină, bucătărie.
5. Ocol (curte) separat tot pe intravilan pentru economia casnică cu grajd, cocină, pe un intravilan de 800 □ adecă $\frac{1}{2}$ jugher.
6. Dela înmormântări, unde va fi poftit 1 cor.
7. Pentru încălzirea salei de învățământ de lemne, și de curator se îngrijește comuna bisericască. Toate acestea le dă comuna bisericască.

Pentru întregirea salariului, în suma cerută de lege Înaltul guvern, prin rezoluția Nr. 30814/913 a pus în prospect ajutorul de stat. Alesul fără alta remunerație are să preste și servicii cantonale, atât în, cât și afară de biserică. Concurenții au să-și ajusteze concursurile cu următoarele documente.

1. Estras de botez din matricula bisericască.
2. Diploma de învățător.
3. Atestat de serviciul de până aici.

Reflectanții la acest post au să-și trimită petițiile concursuale, adresate comitetului parohial din Șuștra, pe calăa oficiului protopresbiteral din Belinț (com. Timiș) și să se prezenteze odată într'o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică d'acolo, spre a-și arată desteritatea în cântare și în tipic.

Comitetul Parohial.

În conțelegere cu *Gherasim Sârb* ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru parohia de cl. II-a Husasău, protopresbiteratul Pesteșului, conform ord. Nr. 1130 și 1151 B 1917, se publică concurs cu termen de alegere pe 14/27 Septemvrie 1917.

Emolumente:

1. Casă parohială și dependențele cu intravilan de 1200 st. □.
2. Pământul parohial de 16 jugh. catastrale, arător și fânațe.
3. Birui preoțesc, dela fiecare număr de casă câte o măsură de cucuruz, sau prețul ei curent. Chiriașii câte o jumătate măsură.
4. Stolele îndatinate și precizate în protocolul comitetului parohial din 3/16 Iulie 1916
5. Întregirea dotațiunei dela stat.

Dela reflectanți se cere să aibă pregătiri de cl. II-a. Cererile de concurs le vor înaintă, adresate comitetului parohial din Husasău, Prea Onor. oficiu ppresc în M. Teleagd, acomodându-se riguros dispoziției §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, ca să se poată prezenta în cutare Duminecă ori sârbă-

toare, poporului în biserică, pentru a servi cântă și predică.

Comitetul Parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Muntean*, protopresbiter ort român.

—□—

1—3

Pentru întregirea postului de învățător din Drăgoești, tractul Belințului, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 345 coroane;
2. $7\frac{1}{2}$ Hl. grâu 75 cor., 6 Hl. cucuruz 42 cor.;
3. $2\frac{1}{2}$ jugăre pământ arător 75 cor.;
4. Lemne pentru învățător 64 cor.;
5. Conferență 20 cor.;
6. Scripturistice 20 cor.;
7. Locuință în natură, cu grădină lângă ea;
8. Dela înmormântări, unde e poftit câte 1 cor. și
9. Eventuala întregire dela stat, avută și de fostul învățător.

După pământ și după grădină, dările cad în sarcina învățătorului.

Cei cari doresc să reflecteze la acest post, sunt poftiți:

a) a-și trimită petițiile concursuale, instruate conform normelor în vigoare, respectivului comitet parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belenceze, Temes-megy);

b) a se prezenta într'o Duminecă, ori într'o sârbătoare în sf. biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic;

c) a accludă atestat de funcție și conduită dela respectivul șef, întrucât a fost și până acuma în funcție;

d) a descoperi în scris, dacă e asentat, fără a fi fă. ut anul de voluntar.

Alesul învățător e dator să instrueze pe școlari cântările bisericesti; să-i conducă la sf. biserică și să-i supravegheze și să presteze serviciile cantonale în și afară de biserică, fără altă remunerație.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă deficientul preot Ladislau Petrila dela parohia de clasa primă din Ma ea se escrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Beneficiul de capelan se stavereste în: 1. Jum. din sesiunea parohială a preotului deficient L. Petrila. 2. Jumătate din birul legal și stolele legale din parohia preotului L. Petrila. 3. Jumătate din dreptul de pășunat aparținător sesiunei parohiale. 4. Congrua dela stat pentru capelani, pentru care însă parohia nu ia nici o garanță.

Alegându-l capelan are să supoarte toate dările, ce cad după beneficiul său și este îndatorat a catehiză la școalele din comună fără nici un drept de remunprațiune dela parohie.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se recere cvalificația prescrisă în concluzul V. sinod eparhial de sub Nr. 84/1910.

Recurenții înainte de a se prezentă înaintea alegătorilor în biserica din Macea au întâi a dovedi I. O. D. protopop tractual, că întrunesc toate condițiile din concurs. iar cei din altă dieceză vor dovedi și consimțământul V. Consistor diecezan la recursul lor.

Recursele ajustate cu documentele prescise și cu atestat despre serviciul prestat până acum — adrese comitetului parohial din Macea — se vor subșterne P. O. D. Dr. Dimitrie Barbu, protopop în Chișineu (Kisjenő).

Recurenții pe lângă stricta observare a § 33 din Regulamentul parohial au a se prezentă în vre-o Duminică, ori sârbătoare în sf. biserică din Macea, arătându-și dexteritatea în cântarea bisericească, în oratorie și rituale.

Dat în sedința Comitetului parohial dela 30 Iulie (12 August) 1917.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Dr. Dimtrrie Barbu*, ppresbiter.

1—3

Nr. 1566/șc. 1917.

CONCURS.

Din partea Consistorului din Oradea-mare, pentru postul de rector și prefect de studii la internatul nostru diecezan din Beiuș se publică concurs.

Beneficiul împreunat cu postul de rector este: locuință și proviziune întreagă în internat, precum și 800 coroane (opt sute), a prefectului 400 coroane (patru sute) în bani plătiți în rate lunare anticipative, precum și locuință și proviziune în internat.

Cei-ce vor recurge la una sau alta din aceste funcțiuni, vor avea să dovedească, că:

1. Sunt români ort. și aparțin mitropoliei gr.-or. române din Ungaria și Transilvania.
2. Că au cel puțin testimoniu de maturitate și cvalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă.
3. Că în serviciile anterioare au dovedit sâr-guință și purtare bună.
4. Că sunt necăsătoriți.

În lipsa de recurenți cvalificați sau acceptabili, vor fi admiși la concurs și teologi cu absolutorii în regulă. În caz de extremă necesitate se vor admite la concurs și preoți binemeritați.

Se observă, că atât rectorul cât și prefectul amăsurat presciselor §-lui 6 din regulamentul pentru administrarea internatului au permanent să locuiască în internat.

Recursele se vor prezentă la acest Consistor până inclusive în ziua de 1 Oct. a. c. stil nou.

Oradea-mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar, ținută la 21 August (3 Sept.) 1917.

Andrei Horvath, președinte substituit.

—□—

1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de învățător din Babșa, tractul Belințului, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt :

- 1). În bani gata 1000 cor. ;
- 2). Eventuala întregire dela stat, votată și fostului învățător ;
- 3). Locuință în natură, cu grădină lângă ea ;
- 4). Scripturistă 20 coroane ;
- 5). Conferință 20 coroane și
- 6). De fiecare înmormântare unde va fi poftit câte 1 cor.

Dările după intravilan cad în sarcina învățătorului.

Cei cari doresc să reflecteze la acest post, sunt poftiți a-și trimite petițiile concursuale, instruate conform normelor în vigoare, respectivului comitet parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț (Belenceze, Temes-megye); a se prezentă într'o Duminică, ori într'o sârbătoare în s. biserică, spre ași arată desteritatea în cântare și tipic; a accludă atestat de funcție și conduită dela respectivul șef, întrucât a fost și până acuma în funcție ; a descoperi în scris, dacă e asentat, fără a fi făcut anul de voluntar; a instrua pe școlari cântările bisericești; a-i conduce la s. biserică și a-i supraveghia și în fine a prestă servite cantorale în și afară de biserică fără altă remunerație.

Preferiți vor fi cei cu cvalificație mai înaltă și apți a dirigi cor. *Comitetul parohial.*

În înțelegere cu mine : *Gherasim Sârb*, ppresbiter.

2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea unui post de învățător vacant la școala confesională gr.-ort din Beregsău să escrie în temeiul ordinului Ven. Cons. Nr. 2546/917 concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în organul diecezan Biserica și Școală.

1) Salariul împreunat cu acest post este cel prescris de art. de lege XVI: 1913 și este asigurat prin ajutor de stat care este asemnat cu rescriptul ministerial Nr. 149964/913. Susținătorii de școală contribue la acest salar cu 1520 Cor.

2). Diurna pentru participare la conferențele învățătoarești = 40 Cor.

3). Scripturistica = 30 Cor.

4)). Locuință corăspunzătoare și grădină în natură.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți ca recoursele lor ajustate cu documentele recerute în original ori legalizate dela cari să nu lipsească atestatul referitor la raportul față de miliție și eventualele atestate de serviciu, se vor subșterne în terminul legal oficiului protopopesc gr. ort. rom. din Timișoara (Temesvár Gyáros) — și totodată sunt recercați ca în vre-o Duminică ori sârbătoare să se presinte în sta biserică din Beregsău spre a face cunoștință cu poporul și a-și arată desteritatea în cântări și tipic.

Cari pot dovedi că sunt vărsați în conducerea de cor vor fi preferiți.

Beregsău 26/III—8/IV. 917. "

Ioan Balta m. p.,

Gheorghe Clecan m. p.,

paroh, preș. com. par.

not. com. par.

În conțelegere cu : *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

2—3